

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра медсестринства

2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДСЕСТРИНСТВО В ГЕРОНТОЛОГІЇ ТА ГЕРІАТРІЇ**

Ступінь вищої освіти «магістр»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітня програма «Медсестринство»

Миколаїв 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «МЕДСЕСТРИНСТВО В
ГЕРОНТОЛОГІЇ ТА ГЕРІАТРІЇ» для студентів ступеня вищої освіти
«магістр».

За спеціальністю 223 «Медсестринство»

Розробник: Бугрім Т.В.- доцент кафедри медсестринства

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри медсестринства

Протокол № 2 від 26.09.2023 р.

Завідувач кафедри медсестринства Габрель Р.Т.

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 3 від 28.09.2023 р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Цикл вибірових дисциплін	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	
		Семестр	
Тижневих годин для форм навчання: ОФН – 3 год.		2-й	
		Лекції	
		14 Год.	
	Семінарські, практичні		
	28 год.		
Лабораторні			
- год.			
Самостійна робота			
48 год.			
Другий магістерський рівень		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для очної форми навчання – 90 год.: 42 год. – аудиторні заняття, 48 год. – самостійна робота (47 % до 53 %).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: отримання студентами спеціальності 223 «Медсестринство в геронтології та геріатрії» професійних теоретичних та практичних знань з основних питань оволодіння медсестринським процесом при догляді за пацієнтами у похилому і старечому віці та при наданні паліативної та хоспісної допомоги.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Медсестринство в геронтології та геріатрії» є вікові анатомо-фізіологічні зміни, що проходять в органах і системах у похилому та старечому віці та особливості клінічних проявів захворювань і гострих станів .

Завдання курсу: вивчення специфічної кваліфікаційної допомоги , спрямованої на запобігання розвитку гострих станів і декомпенсації хронічних захворювань та забезпечення якості життя пацієнта похилого та старшого віку, стабілізацію продовження та збереження соціального статусу

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

Загальні:

- 1.Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації.
- 2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- 3.Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- 4.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- 5.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- 6.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- 7.Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- 8.Здатність працювати в команді.
- 9.Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

- 1.Здатність розв'язувати проблеми медсестринства, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
- 2.Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі медсестринства у широких або мультидисциплінарних контекстах.
- 3.Здатність розв'язувати проблеми медсестринства у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- 6.Здатність управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- 8.Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
- 9.Здатність виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результати додаткових методів дослідження.

10.Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

11.Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостей їх фармакокінетики та фармакодинаміки.

12.Здатність забезпечувати якість медичної допомоги і забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя та громадського здоров'я населення, здійснювати навчання пацієнтів.

13.Здатність організовувати та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах, у тому числі в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

14.Здатність забезпечувати геріатричну, паліативну медичну допомогу та догляд за людьми похилого віку.

15.Здатність планувати та здійснювати реабілітаційну допомогу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

1.Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері медсестринства з метою розвитку нових знань та процедур.

2.Здійснювати критичне осмислення проблем у сфері медсестринства на межі галузей знань.

3.Володіти спеціалізованими вміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.

4.Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері охорони здоров'я до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

5.Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, оцінювати результати роботи колективу.

7.Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

8.Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з хворобами цивілізації, їх вплив на здоров'я населення, діагностувати хвороби цивілізації.

9.Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері охорони здоров'я.

11.Розуміти особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів і враховувати їх у медсестринській практиці.

12.Виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових досліджень.

13.Збирати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для розв'язання складних задач у сфері медсестринства, зокрема у науковій та професійній літературі, базах даних.

14. Розуміти принципи сімейно-орієнтованої медицини і застосовувати їх у професійній діяльності.

15. Застосовувати педагогічні технології в освітньому процесі закладів освіти.

16. Приймати ефективні рішення з питань професійної діяльності у сфері медсестринства, у тому числі в умовах невизначеності; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

17. Вільно спілкуватись усно і письмово державною та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері медсестринства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни.

Кредит 1. Процес старіння та уявлення про хвороби старості.

Тема 1. Основи геронтології . Захворювання серцево-судинної системи у похилому віці.

Основи геронтології. Видова та індивідуальна тривалість життя людини, класифікація ВООЗ. Старість, як закономірний заключний період життя людини. Поняття про взаємозв'язок між процесами руйнування (старіння) та стабілізації в старіючому організмі. Біологія старіння: теорії закономірні механізми, види, сповільнення, патологічне прискорене. Основні завдання геріатричної допомоги в Україні. Процес старіння та особливості розвитку хвороб у похилому та старечому віці і уявлення про хвороби старості їх клінічні прояви Вікові зміни серцево-судинної системи. Гіпертонічна хвороба та АГ в похилому віці. Визначення етіологія, клінічні форми ГХ. Основні клінічні прояви. Потенційні проблеми пов'язані з тривалим прийомом ліків, їх впливом на супутню патологію. Медсестринський процес при захворюваннях серцево-судинної системи у похилому віці. Реалізація мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару.

Тема 2. Вікові зміни органів дихання у людей похилого та старечого віку.

Вікові зміни, особливості захворювань органів дихання і їх перебіг: бронхіт (гострий і хронічний), бронхіоліти, пневмонії, ХОЗЛ, рак. Медсестринські обстеження, встановлення медсестринських діагнозів. Медсестринський процес при захворюваннях органів дихання. Медсестринські обстеження, встановлення медсестринських діагнозів. Планування та виконання мед сестринського процесу при захворюваннях органів дихання в похилому та старечому віці бронхіті, бронхіоліти, пневмонії, ХОЗЛ, емфіземі легень, раку легень. Планування мед сестринських втручань і підготовки пацієнтів до лабораторних (харкотиння на загальний клінічний аналіз, бактеріологічне дослідження, антибіотикограму) та інструментальних методів обстеження. Реалізація медсестринського процесу в умовах домашнього стаціонару.

Кредит 2. Геріатрична допомога при захворюваннях різних систем організму.

Тема 3 . Захворювання травної та ендокринної систем в похилому віці.

Вікові зміни та особливості захворювань органів травлення в похилому та старечому віці: гастрити(гострий та хронічний), рак шлунка, виразкова, дивертикулярна жовчокам'яна хвороба. Визначення етіології, класифікації. Роль *Helicobacter pylori*. Нераціональне харчування. Медсестринський процес при захворюваннях органів травлення в похилому та старечому віці. Медсестринський процес при захворюваннях органів травлення в похилому та старечому віці: гастритах, раку шлунка, виразковій, рефлюксгастроезофрагальній дивертикулярній хворобі, цирозі. Оволодіння навичками мед сестринського обстеження, визначення дійсних і супутніх проблем. Медсестринський процес при захворюваннях ендокринної системи в похилому та старечому віці. Вікові зміни ендокринної системи Особливості захворювань, перебіг. Цукровий діабет визначення, етіологія, класифікація, чинники ризику. Медсестринський процес, мед обстеження дійсних і супутніх проблем пацієнта. Медсестринські діагнози. Планування мед сестринського втручання.

Тема 4. Захворювання сечової , статевої та кровотворної систем у похилому віці.

Медсестринський процес при захворюваннях, сечової, статевої та кровотворної систем у похилому віці. Вікові зміни, особливості захворювань сечової та статевої систем, їх перебіг у похилому та старечому віці. Інфекція сечових шляхів, старечі пієлонефрити, діабетичні та медикаментозні нефропатія, старечій амілоїдоз. Рак передміхурової залози. Анемія у людей похилого віку. Визначення, етіологія, класифікація. Методи обстеження та дослідження. Медсестринське обстеження. Особливості антибактеріальної терапії інфекцій сечової системи у людей похилого віку. Участь медичної сестри в медикаментозному лікуванні.

Кредит 3. Особливості захворювань опорно-рухового апарату, нервової системи і порушень психіки в геріатрії.

Тема 5. Захворювання опорно-рухового апарату у похилому віці.

Медсестринський процес при захворюваннях опорно-рухового апарату в похилому і старечому віці. Вікові зміни особливості захворювань опорно-рухового апарату, їх перебіг, остеопороз, остеохондроз. Визначення, етіологія, класифікація. Методи обстеження та дослідження. Медсестринський процес при захворюваннях опорно-рухового апарату і виявлення проблем пацієнта, встановлення мед сестринських діагнозів. Планування мед сестринських втручань. Сучасні діагностування.

Тема 6. Захворювання психоневрологічної сфери органів зору, слуху, шкіру у пацієнтів похилого та старечого віку.

Захворювання та медсестринський процес при захворюваннях психоневрологічної сфери органів зору, слуху, шкіру у пацієнтів похилого та старечого віку. Вікові зміни. Особливості хвороб, деменція, делірій, депресія,

розлад сну. Поняття про соматоформні розлади. Визначення, етіологія класифікація. Медсестринське втручання дійсних проблем передбачення потенційних проблем пацієнта. Особливості змін аналізування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Денна форма					
	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
лекції		практичні заняття	практичні заняття*	лабораторні заняття	самостійна робота	
Кредит 1. Процес старіння та уявлення про хвороби старості						
Тема 1. Основи геронтології. Захворювання серцево-судинної системи у похилому віці.	16	2	4	-	-	10
Тема 2. Вікові зміни органів дихання у людей похилого та старечого віку.	14	2	4	-	-	8
Разом за кредитом 1	30	4	8	-	-	18
Кредит 2. Геріатрична допомога при захворюваннях різних систем організму.						
Тема 3. Захворювання травної та ендокринної систем в похилому віці.	16	4	6	-	-	6
Тема 4. Захворювання сечової статеві та кровотворної систем у похилому віці.	14		4	-	-	10
Разом за кредитом 2	30	4	10	-	-	16
Кредит 3. Особливості захворювань опорно-рухового апарату, нервової системи і порушень психіки в геріатрії.						
Тема 5.	16	2	4	-	-	10

Захворювання опорно-рухового апарату у похилому віці.						
Тема 6. Захворювання психоневрологічної сфери, органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів похилого та старечого віку.	14	2	4	-	-	8
Разом за кредитом	30	4	8	-	-	18
Усього годин	90	14	28	-	-	48

5.Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Процес старіння та уявлення про хвороби старості.</i>		
1.	<p>Тема 1. Процес старіння та уявлення про хвороби старості :</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснити обстеження пацієнта та визначати стан здоров'я геріатричного за одержаними показниками; -вміти організувати догляд за пацієнтами похилого та старечого віку із захворюваннями серцево-судинної системи та монітування стан геріатричного пацієнта вдома; -визначити потенційні проблеми пов'язані з тривалим прийомом ліків, їх впливом на супутню патологію; -здійснити обстеження та визначати стан здоров'я геріатричного пацієнта за одержаними показниками; -вміти підготувати пацієнта до лабораторних, інструментальних досліджень; -вміти здійснювати медсестринський процес при захворюваннях серцево-судинної системи у похилому віці; -здійснювати реалізацію мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару; -вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; -вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці; - вміти виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	
2.	<p><i>Тема 2 Вікові зміни органів дихання у людей похилого та старечого віку.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснити обстеження пацієнта та визначати стан його здоров'я за одержаними показниками; - визначити потенційні проблеми пов'язані з тривалим прийомом ліків, їх впливом на супутню патологію; - підготувати пацієнта до лабораторних, інструментальних досліджень; - здійснювати медсестринський процес при захворюваннях органів дихання у похилому віці; - здійснювати реалізацію мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару; - вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; - здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці; - виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження; - вміти навчати пацієнта оздоровчим дихальним методикам для покращення стану здоров'я; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	4
<i>Кредит 2. Геріатрична допомога при захворюваннях різних систем організму.</i>		
3.	<p><i>-Тема 3. Захворювання травної та ендокринної систем в похилому віці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - провести мед сестринське обстеження захворювання органів травлення ; - визначити дійсні і супутні проблеми пацієнта; - визначити необхідні методи дослідження при захворюваннях органів травлення; -- - пояснити пацієнту необхідність дотримання дієтичного 	6

	<p>харчування;</p> <ul style="list-style-type: none"> - спланувати медсестринський процес при захворюваннях органів травлення в похилому віці в залежності від захворювання: гастритах, раку шлунка, виразковій, рефлюксгастроезозрагальній дивертикулярній хворобі, цирозі. - провести обстеження та визначити проблеми пацієнта дійсні та потенційні; - виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів лабораторного та інструментального дослідження; - спланувати медсестринський процес при захворюваннях ендокринної системи в похилому та старечому віці: при цукровому діабеті типу 2, захворюванні щитоподібної залози. - знати невідкладну допомога при коматозних станах (гіперглікемічній, гіпоглікемічній комах). - вміти навчати пацієнта та його оточення правилами раціонального харчування, догляду; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	
4.	<p><i>Тема 4 Захворювання сечової статевої та кровотворної систем у похилому віці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти організувати догляд за пацієнтами похилого та старечого віку при захворюваннях сечової статевої та кровотворної системи у похилому та старечому віці; - визначити потенційні проблеми пов'язані з тривалим прийомом ліків, їх впливом на супутню патологію; - здійснити обстеження та визначати стан здоров'я геріатричного пацієнта за одержаними показниками; - вміти підготувати пацієнта до лабораторних, інструментальних досліджень; - вміти здійснювати медсестринський процес при захворюваннях сечової статевої та кровотворної системи у похилому та старечому віці; - здійснювати реалізацію мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару; - вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; - вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці; - вміти виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	
<p><i>Кредит 3. Особливості захворювань опорно-рухового апарату, нервової системи і порушень психіки в геріатрії.</i></p>		
5.	<p><i>-Тема 5. Захворювання опорно-рухового апарату у похилому віці.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -вміти організувати догляд за пацієнтами похилого та старечого віку при захворюваннях опорно-рухового апарату у похилому та старечому віці; -здійснити обстеження та визначати стан здоров'я геріатричного пацієнта за одержаними показниками; -вміти підготувати пацієнта до лабораторних, інструментальних досліджень; -вміти здійснювати медсестринський процес при захворюваннях опорно-рухового апарату у похилому та старечому віці; -здійснювати реалізацію мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару; -вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; -вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; - здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці; - вміти виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження; -вміти організувати домашній стаціонар при необхідності та проводити заходи з профілактики пролежнів; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	4
6.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Тема 6. Захворювання психоневрологічної сфери органів, зору, слуху, шкіри у пацієнтів похилого та старечого віку.</i> - провести мед сестринське обстеження та визначити результати; - визначити потенційні та дійсні проблеми пацієнта в залежності від захворювання : психоневрологічної сфери, 	4

	<p>органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів похилого та старечого віку.</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; - вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; <p>вміти підготувати пацієнта до лабораторних, інструментальних досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти здійснювати медсестринський процес при захворюваннях сечової статевої та кровотворної системи у похилому та старечому віці; - здійснювати реалізацію мед сестринського процесу в умовах домашнього стаціонару; - вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри; - вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності; - вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи; - здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці; - вміти вести передбачену МОЗ України медичну документацію, дотримуватися правил протиепідемічного режиму, техніки безпеки та охорони праці. 	
Всього		28

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
<i>Кредит 1. Процес старіння та уявлення про хвороби старості</i>		
1.	<p><i>Тема 1 Процес старіння та уявлення про хвороби старості :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати біологічні аспекти старіння та чинники формування індивідуальної тривалості життя людини; - визначити основні завдання геріатричної допомоги в Україні; - оцінити соціальнодемографічну політику в Україні у контексті виконання Мадридського міжнародного плану дій з питань старіння та зобов'язань Регіональної стратегії його реалізації; 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - визначити негативні чинники впливу на серцево-судинну систему; - обґрунтувати необхідність дотримання дієти та охарактеризувати її; - орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки при захворюваннях серцево-судинної системи в геріатрії; - визначити особливості роботи медичної сестри з догляду за пацієнтами похилого та старечого віку. 	
	<p><i>Тема 2. Вікові зміни органів дихання у людей похилого та старечого віку.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -охарактеризувати вікові зміни органів дихання в процесі старіння; - визначити основні клінічні ознаки захворювань органів дихання; - визначити та охарактеризувати основні методи дослідження при даній патології; -назвати основні проблеми пацієнта при захворюваннях органів дихання; - обґрунтувати вплив шкідливих звичок на дихальну систему; -обґрунтувати застосування дихальної гімнастики для покращення загального стану здоров'я; -визначити особливості реалізації мед сестринського процесу при захворюваннях органів дихання. 	10
<i>Кредит 2. Геріатрична допомога при захворюваннях різних систем організму.</i>		
3.	<p><i>-Тема 3. Захворювання травної та ендокринної систем в похилому віці.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -охарактеризувати методи дослідження при захворюваннях органів травлення: гастритах, раку шлунка, виразковій, рефлюксгастроезозрагальний дивертикулярний хворобі, цирозі. -підготувати презентацію зі складеним мед сестринським процесом пв залежності від захворювання органів травлення: гастритах, раку шлунка, виразковій, рефлюксгастроезозрагальний дивертикулярний хворобі, цирозі; - пояснити мету та завдання діяльності Шкіл при цукровому діабеті; -підготувати презентацію по наданню невідкладної допомоги при коматозних станах (гіперглікемічній, гіпоглікемічній комах). —спланувати навчання пацієнта та його оточення правилами раціонального харчування. 	6

4.	<p><i>Тема 4. Захворювання сечової, статевої та кровотворної систем у похилому віці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - підготувати презентацію по захворюванням сечової, статевої систем організму; - визначити причини виникнення захворювань сечової, статевої та кровотворної систем у похилому віці; - охарактеризувати вікові анатомо-фізіологічні зміни, що проходять в органах і системах у похилому та старечому віці; - пояснити правила збирання анамнезу та медсестринського обстеження пацієнтів похилого та старечого віку; - обґрунтувати етико-деонтологічні особливості спілкування з безнадійно хворими пацієнтами та їхніми родичами; - пояснити підготовку пацієнтів до комп'ютерної томографії, рентгенологічного, ендоскопічного, УЗД та інших методів обстеження. 	6
<i>Кредит 3. Особливості захворювань опорно-рухового апарату, нервової системи і порушень психіки в геріатрії.</i>		
5.	<p><i>Тема 5. Захворювання опорно-рухового апарату у похилому віці.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати методи дослідження при захворюваннях опорно-рухового апарату в похилому та старечому віці; - охарактеризувати догляд за тривало лежачим пацієнтом з переломами шийки кистки, вирішення проблем та методи запобігання ускладнень; - складання план мед сестринських втручань при захворюваннях опорно-рухового апарату в умовах стаціонару; - спланувати організацію домашнього стаціонару для геріатричного пацієнта з захворюваннями опорно-рухового апарату; - охарактеризувати допоміжні засоби для пересування при захворюваннях опорно-рухового апарату; - пояснити особливості спілкування з пацієнтами похилого та старечого віку; - обґрунтувати необхідність дотримання етико-деонтологічних питань запобігання ятрогеній. 	8
6.	<p><i>Тема 6. Захворювання психоневрологічної сфери органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів похилого та старечого віку:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити необхідні методи лабораторних та інструментальних досліджень при захворюваннях психоневрологічної сфери, органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів похилого та старечого віку. – охарактеризувати особливості хвороб : деменція, делірій, депресія, розлад сну; 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - розказати особливості догляду за пацієнтом з деменцією в залежності від стадій захворювання; - охарактеризувати хоспис-структури, функціональні підрозділи, обладнання; - спланувати медсестринський процес при захворюваннях психоневрологічної сфери, органів зору, слуху, шкіри в похилому віці. 	
Всього	48	

7. Методи навчання

При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, симуляційний метод навчання, реферати).

- в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі.

- в аспекті управління навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

8. Методи контролю

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на практичних заняттях під час усного опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- правильність виконання практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Медсестринство в геронтології та геріатрії» повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;

- володіння розумовими процесами;

- мобільність і критичність мислення;

- володіння засобами обробки інформації;

- здібність до творчої праці.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях.

Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль – залік.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Програма навчальної дисципліни.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Медсестринство в геронтології та геріатрії»
4. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни «Медсестринство в геронтології та геріатрії»
5. Тестові завдання, комплекс контрольних робіт та питань до іспиту з дисципліни «Медсестринство в геронтології та геріатрії»
6. Схеми, таблиці, презентації, відеоматеріал.
7. Фантоми, муляжі, медичне обладнання, інструментарій.

11. Рекомендована література

Основна

1. Лікування пролежнів. Поради для пацієнтів та опікунів: пер. із англ. — Львів: Підприємство Львів Стрім, 2002. — 32 с.
2. Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. Медсестринство в геронтології і геріатрії: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 624 с.
3. Усіченко І.Г., Царенко А.В., Місяк С.А. Основи догляду в домашніх умовах: навч. посіб. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 378 с.
4. Шатило В.Й., Яворський П.В. Паліативна медицина: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 200с.
5. Шегедин М.Б., Джулай Л.І., Смачило І.С. Медсестринство в геронтології та геріатрії. — К.: Медицина, 2008. — 23 с.
6. Щупіпенко І.М. Загальний та спеціальний догляд за хворими з основами валеології: навч. посіб. — К.: Кий, 1998. — 384 с.

Додаткова

1. Березовська І. Ішемічна хвороба серця. Причини, діагностика, профілактика, лікування: навч. посіб. — Львів: Б. в., 2004. — 20 с. Білинський Б.Т., Стернова Ю.М., Шпарин Я.В. Онкологія: підручник. — К.: Здоров'я, 2004. — С. 427—429, 453—460.
2. Демченко О.К. Медсестринство в терапії: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2002. — 336 с. Драчева З.Н., Блейхер В.М., Крук И.В. Нервные и психические болезни: учеб. пособие. — К.: Вища шк., 1986. — С. 121—136, 319—333.
3. Коркушко О.В., Шатило В.Б., Ярошенко Ю.Т. Передчасне старіння. Бібліотечка практикуючого лікаря. — К.: ТОВ ДСГ Лтд, 2003. — 53 с. Корнонішко О.М. Медсестринство в офтальмології: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2003. — С. 67—89.

4. Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів: довідник-посіб. — Вінниця: ДП ДКФ, 2006. — 480 с.
5. Середюк Н.М. Внутрішня медицина. Терапія: підручник. — К.: Медицина, 2006. — 686 с.
6. Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності: підручник. -К.: Медицина, 2010. - 488 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України : <http://www.moz.gov.ua>.
2. Національна наукова медична бібліотека України : <https://www.library.gov.ua/>
3. Організація об'єднаних націй : www.un.org/russian/esa/index.html.
4. <https://testkrok.org.ua/>
5. Бібліотека університету КРОК: <https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/strukturni/navchalno-naukova-biblioteka>
6. електронна бібліотека <https://library.krok.edu.ua/ua/>
7. referatu.com.ua, www.medbook.lviv.ua
8. <http://medsvit.org>
9. www.medik.org.ua
10. https://doctor.eleks.com/wpcontent/themes/dreleks/download/Presentation_UKR_2015.pdf
11. http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/references/201512/vtdo_ro_6_0.pdf
12. http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/3369/1/Aspekty_praktychnoi_nefrolohii.pdf
13. <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/7823/3/>
<https://moz.gov.ua/article/health/jak-zapobigti-demencii-ta-zberegiti-dobru-pamjat>